

Complexnummer: 518575

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Kazematten complex

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

518576, 518577

Woonplaats

Vierlingsbeek

Gemeente

Land van Cuijk

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Bij Staaiweg 25, 5821 AM te Vierlingsbeek

Complexomschrijving

Inleiding

Als onderdeel van de Strategische Beveiliging, een plan om Nederland te vrijwaren voor een overval door een vijandelijk leger, is in 1939-1940 op de westelijke oever van de Maas een kazemattenlinie aangelegd. De twee KAZEMATTEN (1) en (2) bij de veerplaats (naar Bergen (L.)) aan de Staaiweg te Vierlingsbeek dateren uit 1939 en maken deel uit van de Maaslinie. Het betreft twee kazematten van het G-type, waarvan één in de oorspronkelijke staat, bestaande uit een gietstalen koepel (wanddikte 10 cm.) met schietgat, aan de onderzijde ingebed in een zware betonnen omhulling. Van het tweede exemplaar resteert een ruïne.

Waardering

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een culturele en geografische ontwikkeling, namelijk de aanleg van een verdedigingslinie kort voor de Tweede Wereldoorlog, gebruikmakend van bestaande elementen in het landschap; het is van belang wegens het bijzondere materiaalgebruik, namelijk beton en gietstaal en is van betekenis voor de typologische ontwikkeling van de kazematten. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van de verdedigingslinie op de oostoever van de Maas.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518576

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82663/119

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierlingsbeek	Land van Cuijk	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierlingsbeek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vierlingsbeek	L			462

*Omschrijving***

Inleiding

Op de westelijke oever van de Maas staat, voor twee-derde achter een betonnen KEERMUUR ingegraven in de tuin van het veerhuis, een KAZEMAT van het type G (135) hz. Het is, voorzover bekend, één van de vier laatste gietstalen kazematten die in ons land resteren. Zowel de kazemat als de keermuur dateren uit 1939. De kazemat beveiligde met (2) de veerplaats tegen een vijandelijke oversteek vanaf de oostelijke oever.

Omschrijving

De kazemat gaat voor zeventig procent schuil achter de betonnen keermuur van de zuidelijke tuin van het veerhuis. Vanaf de weg is het bovenste deel van de op een betonnen werkvloer gestelde gewapend-betonnen omhulling van de koepel te zien.

Uit het beton steken enkele bouten, een deel van de stalen wapening, die dienst doen als maskeringshaken. Aan de zuidwestelijke zijde is daarnaast één van de oorspronkelijke buizen van de luchtverversing te zien. Ook een klein deel van de koepel, die een doorsnede heeft van twee meter, steekt uit de muur. Van belang is dat de koepel nog voorzien is van de oorspronkelijke afwerking met een laag van ca. vijf cm. asbestbeton. Aan de zuidoostelijke zijde is de koepel voorzien van een schietgat. Ter vergroting van het schietveld is de betonnen keermuur ter plaatse voorzien van een dagkant. Het grootste deel van de kazemat gaat schuil onder een laag aarde.

De koepel staat in een hoek van 135 graden op de ingang. Dit mangat, voorzien van de oorspronkelijke stalen deur, bevindt zich aan de westelijke zijde in de koepel. Aan de noordwestelijke zijde van de kazemat een laag bakstenen portaal. Dit behoort tot de oorspronkelijke veldversterking en valt binnen de bescherming. Het portaal was oorspronkelijk voorzien van een betonnen dekplaat;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

deze is in de loop der tijd verwijderd en het portaal is volgestort met aarde.

Waardering

De kazemat is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een culturele en geografische ontwikkeling, namelijk de aanleg van een verdedigingslinie kort voor de Tweede Wereldoorlog, gebruikmakend van bestaande elementen in het landschap; het is van belang wegens het bijzondere materiaalgebruik, namelijk asbestbeton en gietstaal en is van betekenis voor de typologische ontwikkeling van de kazematten. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van de verdedigingslinie op de oostoever van de Maas. Het is gaaf bewaard gebleven en als een der laatste voorbeelden van een gietstalen kazemat uiterst zeldzaam.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Kazemat (B)

Functie

Kazemat (B10)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518577

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82663/67

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Vierlingsbeek	Land van Cuijk	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Vierlingsbeek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Vierlingsbeek	G			370

*Omschrijving***

Inleiding

Op de westelijke oever van de Maas staat, ten zuiden van de Staiweg, vrij in de uiterwaard en gescheiden van de Staiweg door het Afleidingskanaal, het betonnen restant van een KAZEMAT van het type G, waarschijnlijk een (180) hz, daterende uit 1939. Ter bemachtiging van de 9,5 ton zware gietstalen koepel heeft de Duitse bezetter in 1941 de kazemat opgeblazen. De kazemat beveiligde met (1) de veerplaats tegen een vijandelijke oversteek vanaf de oostelijke oever.

Omschrijving

Van de kazemat resteert de werkvloer met de gewapend-betonnen omhulling van de als schroot afgevoerde gietstalen koepel. Uit het beton steekt een deel van de stalen wapening. Duidelijk waarneembaar zijn de aanhechtingspunten van de verdwenen koepel. De oostelijke, noordelijke en een deel van de zuidelijke wand hebben hun oorspronkelijke vorm behouden; de westelijke wand is door de explosie een kwartslag gedraaid.

Waardering

De bouwval van een kazemat is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een culturele en geografische ontwikkeling, namelijk de aanleg van een verdedigingslinie kort voor de Tweede Wereldoorlog, gebruikmakend van bestaande elementen in het landschap; het is van belang voor de typologische ontwikkeling van de kazematten. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van de verdedigingslinie op de oostoever van de Maas. Het is als voorbeeld van een door de bezetter ontstane kazemat betrekkelijk zeldzaam.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Kazemat (B)

Functie

Kazemat (B10)